
**DUMBLO GALUTINIO UTILIZAVIMO ĮRENGINIŲ STATYBOS IR EKSPLOATACIJOS
TITNAGO G. 74 VILNIUJE POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO (PAV) ATASKAITOS
SUSIRINKIMO/POSĖDŽIO PROTOKOLAS NR. 1**

Data ir laikas: 2015-08-08 09:00 val.

Vieta: Trakų Vokės kultūros centro salė (Žalioji a. 3, Vilnius)

Dalyvavo:

PŪV organizatorius – UAB „Vilniaus vandenys“:

- Virginijus Karvelis – Vilniaus nuotekų valyklos vadovo pavaduotojas.

PAV dokumentų rengėjas – UAB „Sweco Lietuva“:

- Justinas Musteikis – Aplinkosaugos padalinio projekto vadovas.
- Vytautas Jatkauskas – Aplinkosaugos padalinio vyr. specialistas.

Visuomenės atstovai:

- Sąrašas pridedamas.

Pirmininkaujantis – Justinas Musteikis;

Sekretoriaujantis – Vytautas Jatkauskas.

Susirinkimo metu pristatomo dokumento pavadinimas:

- „Dumblo galutinio utilizavimo įrenginių statybos ir eksploatacijos Titnago g. 74 Vilniuje poveikio aplinkai vertinimo (PAV) ataskaita“.

Pagal 2009 m. gruodžio 30 d. LR aplinkos ministro įsakymą Nr. D1-853 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. liepos 15 d. įsakymo Nr.D1-370 „Dėl visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ apie parengtą Dumblo galutinio utilizavimo įrenginių statybos ir eksploatacijos PAV ataskaitą bei planuojamą viešą supažindinimą su šia ataskaita buvo skelbta:

- 2015-07-25 laikraštyje „Lietuvos rytas“ (priede „Sostinė“);
- 2015-07-25 laikraštyje „Lietuvos žinios“;

Susipažinti su parengta PŪV SPAV ataskaita buvo galima:

- Panerių seniūnijoje – Žalioji a. 3, Vilnius;
- UAB „Vilniaus vandenys“ būstinėje - Dominikonų g. 11, Vilnius;
- UAB „Sweco Lietuva“ būstinėje - V.Gerulaičio g. 1, Vilnius.

Į viešą supažindinimą su PAV ataskaita susirinkimą atvyko organizatoriaus (UAB „Vilniaus vandenys“) atstovas, PAV dokumentų rengėjo (UAB „Sweco Lietuva“) atstovai, bei visuomenės atstovas.

Susirinkimo pradžioje J. Musteikis susirinkimo dalyvius informavo apie PAV procedūras bei tvarką ir pažymėjo, kad susirinkimo eiga bus įrašoma į video/audio priemonės bei protokoluoja. Vėliau paskirtas susirinkimo pirmininkas (J. Musteikis) ir sekretorius (V. Jatkauskas). Susirinkimo protokolas bus parengtas per 5 darbo dienas nuo šio susirinkimo dienos ir su protokolu bus galima susipažinti Panerių seniūnijoje.

J. Musteikis informavo, kad pageidaujantieji pateikti pastabas ir pasiūlymus gali tai padaryti per 10 d.d. po susirinkimo pabaigos. J. Musteikis taip pat pažymėjo, kad iki šio susirinkimo pradžios visuomenės atstovų pastabų PAV ataskaitai nebuvo gauta. Pastabas ir pasiūlymus dėl susirinkimo protokolo, PAV ataskaitos galima teikti PAV ataskaitos rengėjui raštu, nurodant teikėjo vardą, pavardę (organizacijos pavadinimą), adresą, teikimo datą.

D. Tracevičius: Pasiūlymai buvo siunčiami p. Vaišnoriui, bet kaip matau iki jūsų „neatėjo“?

J. Musteikis: O kada buvo siųsta?

D. Tracevičius: Čia buvo praeitą mėnesį. Aš su juo buvau susitikęs, išsakiau savo nuomonę.

J. Musteikis: Prieš mėnesį dar nebuvo prasidėjęs PAV ataskaitos viešinimo laikotarpis, aš pasidomėsiu.

Toliau susirinkimo pirmininkas J. Musteikis pristatė PAV ataskaitos procedūras bei visuomenės informavimo ir dalyvavimo šiose procedūrose tvarką. PAV dokumento rengėjo jau atliktus darbus (parengtą PAV programą ir ataskaitą). Pademonstruojama PŪV vieta, ir apibūdinamas numatomo terminio džiovinimo dumblo apdorojimo procesas, apibūdinamas technologinis procesas. Apžvelgiami PAV ataskaitoje vertinti aplinkos komponentai (paviršiniui vandeniui, aplinkos orui, dirvožemiui, žemės gelmėms, geologinei įvairovei, kraštovaizdžiui ir saugomoms teritorijoms bei socialinės aplinkos komponentams).

D. Tracevičius: Kodėl nebuvo įvertinta ekonominė aplinka?

J. Musteikis: Atliktas ekonominis vertinimas, parengtoje galimybių studijoje.

D. Tracevičius: Bus galima vėliau paklausti apie galimybių studiją?

J. Musteikis: Kiek tas liečia PAV ataskaitą, tada taip.

Toliau pristatymas tęsiamas apžvelgiant poveikį vandenims, susidarančių nuotekų tipus ir jų tvarkymą. Apibūdinamas poveikis aplinkos orui, ir gauti jo vertinimo rezultatai, pademonstruojant teršalų sklaidos grafines schemas. Apžvelgiamas poveikis dirvožemiui, žemės gelmėms bei siūlomos poveikį mažinančios priemonės. Toliau pristatomas poveikis biologinei įvairovei, kraštovaizdžiui ir kultūros paveldo objektams. Pristatymas tęsiamas apžvelgiant poveikį socialinei – ekonominei aplinkai, visuomenės sveikatai, pristatant triukšmo ir kvapų skaičiavimų rezultatus, skaidrėse pademonstruojant grafines rezultatų schemas. Pabrėžiama, kad atliktų oro, triukšmo ir kvapų viršnorminio poveikio zona už nustatytos normatyvinės SAZ ribų neišeina ir gyvenamosios teritorijos į ją nepatenka. Toliau apžvelgiamas technologinių procesų monitoringas: nuolatos kontroliuojami parametrai - išmetamų dūmų temperatūra, deguonies koncentracija, vandens garų kiekis, išmetamų dujų slėgis. Išvardijami kokie turės būti matuojami oro teršalai ir nurodomas jų matavimo dažnis. Pristatymo pabaigoje pateikiama galutinė išvada, kad įgyvendinus PAV ataskaitoje nurodytas poveikio aplinkai mažinimo, monitoringo priemones bei prie vertintų ūkinės veiklos pajėgumų, planuojamą ūkinę veiklą galima vystyti nurodytoje vietoje, kadangi jos poveikis tiek gamtinei, tiek socialinei aplinkai bus priimtinas. Visa informacija visuomenei buvo pateikta žodžiu ir vizualinėmis priemonėmis (projektoriumi skaidrėmis ekrane).

Toliau susirinkimo pirmininkas pakvietė susirinkimo dalyvius pasisakyti ir pateikti klausimus bei pasiūlymus.

Toliau pateikiami klausimai ir atsakymai po pristatymo:

D. Tracevičius: Buvo minimas socialinis – ekonominis poveikis. Ekonominis vertinimas nebuvo atliktas, nes nebuvo įvertinta, kad šiuo metu dumblas yra kompostuojamas ir tuo metu tvarkomos kitos Vilniaus mieste susidarancios atliekos. Nekompostuojant, jas reikės tvarkyti kitur ir keisis jų išlaidų struktūra, nebuvo tai vertinta visiškai. Tam ir buvo pateikta Vilniaus miesto savivaldybės pastaba programai, kad būtų įvertintas socialinis ekonominis poveikis.

D. Tracevičius: Rašote, kad planuojama 13600 t sausos medžiagos Vilniaus miesto nuotekų dumblo, iš kur jūs paėmėte šitą skaičių?

J. Musteikis: Tas skaičius yra nurodytas galimybių studijoje.

D. Tracevičius: Ta galimybių studija remiasi planuojamu skaičiumi, kuris visgi nėra tikslus, nes ten yra nurodoma, kad bus iš viso Vilniaus NV susidarys 45000 t sausinto dumblo, bet susidaro daug mažesnis skaičius? Tai klausimas, ar pati galimybių studija paremta neteisingu dumblo skaičiumi ir tuo pačiu tas viskas perėjo į PAV'ą. Ar jeigu dumblo kiekis yra mažesnis, ar yra tikimybė, kad ekonominiai skaičiavimai, kuriais buvo remtasi galimybių studija gali reikšmingai pasikeisti?

J. Musteikis: Ar jūs čia nemaišot dumblo kiekio...?

D. Tracevičius: Ne nemaišau, mes tiesiog tvarkom ir mes žinom, kiek susidaro to dumblo pagal sausą medžiagą. Ir skaičiai yra daug mažesni, 30 procentų, galimybių studijoje 47 psl. parašyta 46164 t sausinto dumblo, bet mūsų duomenimis susidaro tik 35000 t, t.y. labai reikšmingas skirtumas ir tai atsiliepia visiems skaičiavimams, ar ne?

J. Musteikis: Realybė galbūt tokia, bet vertintas maksimaliai galimas dumblo kiekis.

D. Tracevičius: Taip, bet jo nėra tiesiog. Mums reikia gyventi su realybe, nes padarius šitą galimybių studiją, po to reikės permokėti už tas padidintas galimybes Vilniaus miesto gyventojams, tai gali būti žala žmonėms.

J. Musteikis: O kas bus jei mes suprojektuosim nepakankamą pajėgumą ir paskui paaiškės, kad to dumblo yra daugiau?

D. Tracevičius: Niekad nebuvo pasitaikę to dumblo daugiau. Netgi dabartiniai dumblo pūdymo įrenginiai yra apkrauti tik 70 procentų, tai tiesiog jie buvo pastatyti per dideli ir permokėta jų statybai. Tas pats ekonominis skaičiavimas yra labai ganėtinai mažytės maržos ir pasikeitus 30 procentų kiekiui, t.y. realybė nuo galimybių, tiesiog šitie visi skaičiavimai apsiverčia ir tikėtina, kad iš tų alternatyvų, kita alternatyva yra geresnė. Nes tai yra reikšmingas skirtumas – 30 procentų.

V. Karvelis: Kiekvienam įrenginiui yra duodamas rezervas, net jei jis gali būti ir nepanaudotas. Nes neaišku, kaip viskas „pasisuks“ ir nebūtinai dumblas turi mažėti, kadangi nuotekų užterštumas didėja, nors kiekis beveik ir nekinta. O jeigu įrenginį pastatysi 100% pajėgumai ir dumblo kiekiui per parą pakilus 1-2 t tu negalėsi apdirbti, nes pas tave nebus pajėgumų. Todėl kiekvienas įrenginys daromas su atsarga ir jis nedirbtų 100 procentų. Dėl 30 procentų reikės pasidomėti, nors labai abejoju ar jūs garantuojate, kad dėl 30% esate teisus, nes tokio apsirikimo nelabai gali būti.

D. Tracevičius: Buvo planuojama, kad bus vežamas dumblas iš Elektrėnų ir kt., bet, deja, nėra vežama, todėl ir susidaro tas skirtumas. Netgi paskutinio viešo konkurso metu dėl nuotekų dumblo tvarkymo buvo skelbiama metams 31000 t sauso dumblo, kas yra netgi 50% skirtumas nuo jūsų 45000 t. Aš suprantu, kad reikia atsargą palikti būtinai, tačiau ne tokiais dideliais skaičiais.

V. Karvelis: Kadangi buvo pasakyta, kad iš Vilniaus apskrities turėtų būti vežamas dumblas, bet jis šiuo metu nevežamas, tai čia yra ne UAB „Vilniaus vandenys“ problema, ir jeigu mes ignoruosime tą galimybę, kad gali būti atvežamas, o jeigu jis prasidės po 2 – 3 m jis bus vežamas, tai kaip tada bus, jeigu nebus suprojektuoti

tie pajėgumai. Jeigu NV buvo statyta ir buvo priimta, kad tas dumblas bus iš apskrities vežamas, tai mes negalime išbraukti to dalyko, kad jis nebus vežamas. Ir tai numatyta ne UAB „Vilniaus vandenų“, o iš aukštesnio lygmenio, kad iš regiono bus vežama į NV.

D. Tracevičius: Taip buvo numatyta UAB „Baltijos konsultacinės grupės“ 2005 – 2006 m darytoje nuotekų dumblo strategijoje, kurioje padaryti skaičiavimai dabar atsiliepia gan skaudžiai visiems Lietuvos vartotojams, nes buvo paskaičiuoti vieni skaičiai, o iš tikrųjų dumblo kaštai džiovinant yra daug didesni. O nevežama dėl to, nes yra tiesiog labai brangu vežti. Pastačius deginimą tikrai neatpigs ir mano nuomone nepradės daugiau vežti, ir jeigu buvo padarytos klaidos anksčiau, tai nereiktų jų kartoti, o reiktų jas po truputį taisyti, tam kad nebūtų daroma daugiau žalos vartotojams, kad nereikėtų kelti vandens kainos.

D. Tracevičius: Susidaro tam tikri pelenų kiekiai ir galimybių studijoje numatoma, nuotekų dumblo sudeginimo pelenų kiekiai bus utilizuojami po 50 Lt už toną. Iš kur paimtas tas skaičius?

J. Musteikis: Dėl galimybių studijos skaičių pakomentuoti negaliu.

D. Tracevičius: Tuomet aš norėčiau pasakyti, kad tas skaičius yra neteisingas, nes niekas už tiek nepriims, nes jie tinkami tik sąvartynui. Kodėl nebuvo vertinta sunkiųjų metalų koncentracija dumble ir kokia jų bus koncentracija pelenuose? Remiantis dabartiniais dumblo tyrimais, sunkiųjų metalų koncentracija pelenuose didėja, nes sausos medžiagos nuo džiovinto dumblo 40% susidaro pelenai, t.y. didelis reikšmingas kiekis ir koncentracija sunkiųjų metalų didėja. Jūs PAV ataskaitoje nedarėte tokio tyrimo ir paskui šita alternatyva kainuos daug daugiau negu jūs paskaičiavote. Turi būti įvertinama kokios koncentracijos susidaro pelenuose ir kiek jų tvarkymo išlaidos kainuos.

J. Musteikis: Šių finansinių dalykų iš galimybių studijos aš nepakomentuosiu.

D. Tracevičius: Ataskaitoje buvo pateiktas teiginys, kad nemalonus kvapas sklinda ne nuo dumblo apdorojimo įrenginių, o nuo dumblo kompostavimo ir laikymo, saugojimo aikštelių. Ar galite pagrįsti šią teiginį?

J. Musteikis: Galiu pagrįsti tik savo nosimi, kuomet buvau teritorijoje, nuo aikštelių tikrai jautėsi kvapas.

D. Tracevičius: Matote, Lazdynų bendruomenė buvo padavusi į teismą UAB „Biastra plus“ ir teismas išteisinio, kad kvapas sklinda ne nuo kompostavimo aikštelės. Taigi aš norėčiau, kad jūs tai paneigtumėte, nes tai yra netiesa. Galėsime grįždami užvažiuoti ir pažiūrėti ar sklinda kvapas ar ne, nes kompostavimas vyksta 24 valandas per parą, nes jei kvapas visą laiką būtų, jis būtų. Ir jis dažniausiai būna ryte ir dažniausiai sklindantis nuo valymo įrenginių, nes dėl vandens srautų, kuomet jie mažiausi valymo įrenginiuose vanduo stovi ir parsideda anaerobiniai procesai, dėl to dažniausiai tas kvapas ir yra.

V. Karvelis: Tuomet galiu užginčyti jūsų teismo nuosprendį, jeigu apkaltinot kvapais valymo įrenginius, tai pats galėtumėte 4.30 ryto atvažiuoti prie savo kompostavimo įrenginių ir pakvėpinti, kadangi jūsų teismas ir jokia ekspertizė neatvažiavo 4.30 val., o atvažiavo 11.00 val. kai kvapas išsisklaido. Gan atsakingai galiu pasakyti, tegu jūsų specialistai atvažiuoja 4.30 val. ryte ir apie 00.00 val. nakties prie jūsų kompostavimo įrenginių.

D. Tracevičius: O tai kaip tada gali būti kvapas, jeigu kompostavimas vyksta 24 valandas per parą, vienu metu atsiranda, o kitu metu nėra?

V. Karvelis: Tuomet metu yra tas vadinamas rasos taškas, kada keičiasi slėgiai ir nuo jūsų kompostavimo aikštelės pradeda kilti rūkas. Ir su tuo rūku, kyla ir kvapas, o paskui jisai sklaidosi dienos metu ir išsisklaido.

D. Tracevičius: Ar jūs esate susipažinęs su uždara žiedine ekonomika, direktyva, kurią planuoja priimti Europos Sąjunga ir būtent akcentuoti fosforo naudojimą atgavus. Fosforas paskelbtas strategine žaliava, kuri

yra neatsinaujinanti. Europos Sąjunga ją importuoja ir galimybė ją atgauti viena iš didžiausių – iš nuotekų dumblo. Jeigu mes deginsim, gausis pelenai užteršti sunkiaisiais metalais ir mes to fosforo neatgausim, mes jį prarasim, jis iškrenta iš sistemos. Ar tai buvo vertinama ar ne?

J. Musteikis: Galimybė fosforą atgauti iš nuotekų dumblo buvo nagrinėta, bet dėl šitų visų užterštumų ir įtakos tam fosforo atgavimui aš dabar atsakyti negalėčiau.

D. Tracevičius: Šiuo metu kompostavimo aikštelėje sutvarkoma apie 9000 t žaliųjų bioskaidžių atliekų ir jos yra sutvarkomos nemokamai. Pradėjus deginti dumblą Vilniaus m. sav. papildomai kainuos sutvarkyti tas bioskaidžias atliekas, pavyzdžiui, Klaipėdos m. sav. jos yra tvarkomos 100 Lt + PVM. Įsivaizduokit, jeigu ten kažkokie atsiranda sutaupymai dėl dumblo deginimo, tai atsiranda tuo pačiu išlaidos žaliųjų atliekų kompostavimui. Ir klausimas, kas bus didesni ar sutaupymai ir naujos išlaidos? Ir tuo pačiu nepaskaičiuojama, kad galima gražinti humusą į žemę, t.y. nutraukiamas natūralus ciklas, kuris kaip ir galbūt yra apibrėžtas atliekų direktyvoje 2008 98 EB kur nustatyta hierarchija atliekų tvarkymo, ar esate susipažinęs?

J. Musteikis: Teko.

D. Tracevičius: Ten yra nurodyta, kad atliekų perdirbimas yra aukštesnėje hierarchijos pozicijoje nei atliekų deginimas. Ar aš teisus?

J. Musteikis: Galbūt.

D. Tracevičius: Jūs siūlote grįžti į žemesnę atliekų tvarkymo hierarchijos poziciją dabar deginant, negu yra nustatyta., t.y. žingsnis atgal. Jokiu būdu nesakau, kad deginimas yra blogai, deginimas yra geriau negu šalinimas sąvartyne. Bet jeigu yra galimybė perdirbti, gražinti į žemę kompostuojant, tai deginti nusikaltimas. Ir tuo pačiu dar atsiranda smėliagaudžių atliekos, kurios yra šiuo metu sukompostuojamos. Jos būtų vežamos tik į sąvartyną, taigi atsirandant deginimui, bet neįvertinama, kad smėliagaudžių atliekos irgi reikės tvarkyti. Šitas nėra įvertinta ir tai papildomai kainuos, nes dar yra sąvartyno mokestis, nuvežimas. Tai nėra vertinta ir jį tai reikėtų dar atsižvelgti.

J. Musteikis padėkoja už išsakytas pastabas ir nuomonę, į kurias bus atsižvelgta ir atsakyta.

Susirinkimo metu iš visuomenės atstovų raštiškų pasiūlymų dėl PŪV PAV ataskaitos negauta.

Protokolo pasirašymo data:

2015-08-14

Posėdžio/susirinkimo pirmininkas:

Justinas Musteikis

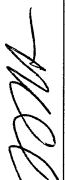

Posėdžio/susirinkimo sekretorius:

Vytas Jatkauskas

**DUMBLO GALUTINIO UTILIZAVIMO ĮRENGINIŲ STATYBOS IR EKSPLOATACIJOS TITNAGO G. 74 VILNIUJE POVEIKIO
APLINKAI VERTINIMAS**

**VIEŠO VISUOMENĖS SUPAŽINDINIMO, ĮVYKUSIO 2015 M. RUGPJŪČIO 8 D. 9.00 VAL. TRAKŲ VOKĖS KULTŪROS CENTRO SALĖJE
(ŽALIOJI A. 3, VILNIUS) DALYVIŲ SĄRAŠAS**

Eilės Nr.	Dalyvio vardas, pavardė	Kam atstovauja	Dalyvio adresas	Parašas
1.	Justinas Mastelis	UAB "Sweco Lietuva"	Gerulainio 1, Vilnius	
2.	Virginijus Konevskis	UAB "Vilniaus vėdinimas"	Biševų 11-14	
3.	Domantas Tracėvičius	UAB "Biasha plus"	P. Žadavos 20-1	
4.	Mantas Jankauskas	UAB "Sweco Lietuva"	dorantų Čiastapio 14 V. Gerulainio g. 1, Vilnius	
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				